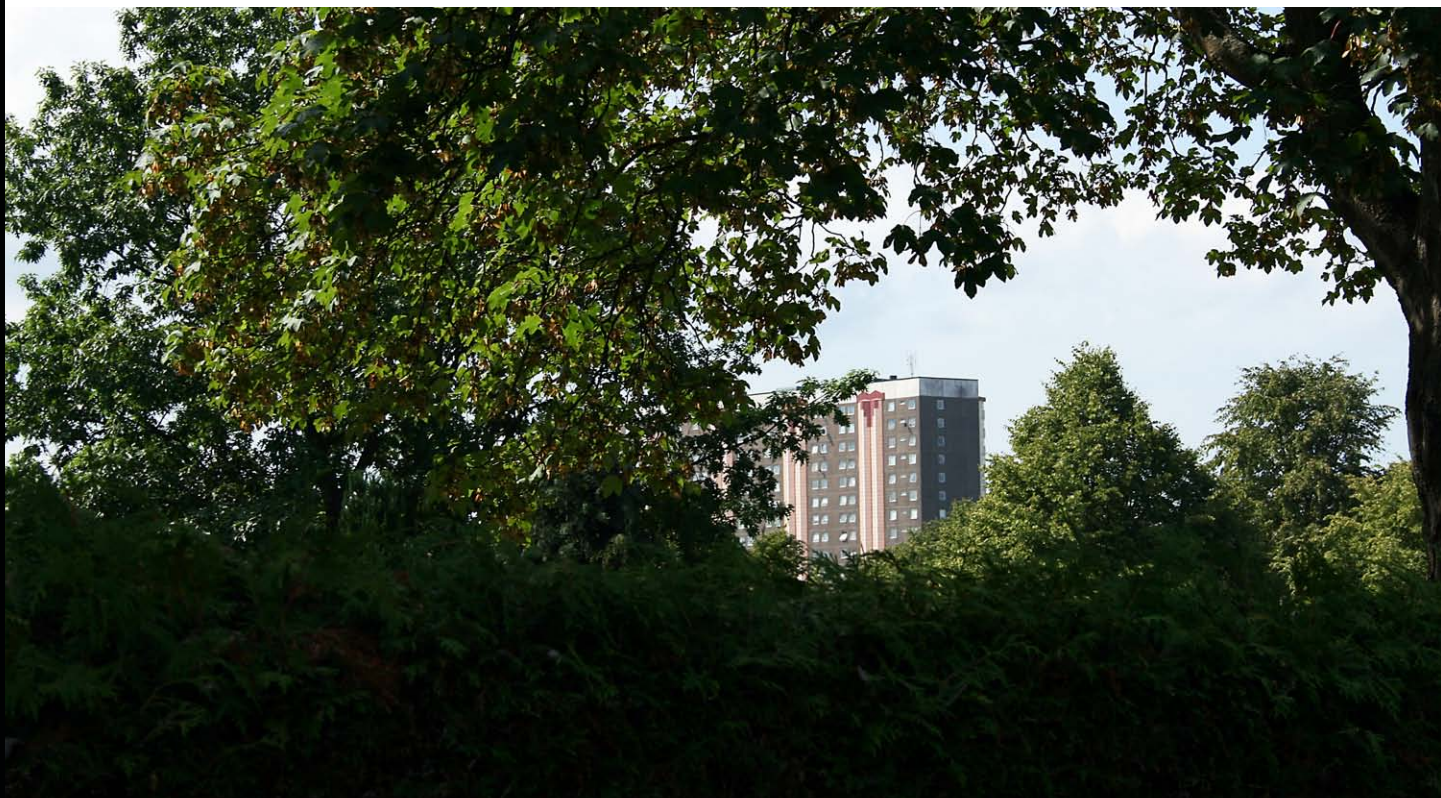

Ung i Forskning

– ungdomar som resurs för samhällsutveckling

JOHAN STIGENDAL
JILL ÅBRODD

Utgiven av:

FoU Malmö-utbildning

Avdelning barn och ungdom

Malmö stad

www.malmo.se/fouutb

ISBN: 978-91-979242-6-9

Får ej spridas i kommersiellt syfte.

Omslagsfoto: Katja Ligneman, Malmö stad

(Miljöbild från stadsdelen Fosie i Malmö)

Form och tryck: Prinfo Grafiskt Center, Malmö 2012

RAPPORT

Ung i Forskning

– ungdomar som resurs för samhällsutveckling

JOHAN STIGENDAL

JILL ÅBRODD

Innehåll

Innehåll	2
Inledning	5
Ungdomars potentialer, särskilt interkulturell kompetens	5
Ung i Forskning – en social innovation	6
Framgång enligt fem kriterier	7
En kvalitetskunskapssyn	8
Och framöver då?	9
Författarpresentationer	11
Förord	13
Bakgrund	14
Projektet	14
Deltagarna	14
Metod	16
Introduktionsvecka	16
Områdesbeskrivning	20
Intervjuer	21
Sammanställning och analys av resultat	24
Resultat	26
Problem	26
Möjligheter	29
Ungdomarnas reflektioner över sitt eget arbete	31

Utvärdering	33
Ungdomarnas utvärdering av Ung i forskning.....	33
Vår tolkning av utvärderingen och dess resultat	36
Ungdomarnas förslag på utveckling av Ung i forskning	37
Avslutande diskussion och slutsatser	38
Engagemang.....	38
Gruppindelning och olika roller	38
Frågor och intervjuer.....	40
Problem och möjligheter	40
Skolan	41
Projektet.....	41
Referenser	43

Inledning

Av Mikael Stigendal

Ung i Forskning initierades av mig på våren 2009. Det bygger på erfarenheterna av mina samarbeten med ungdomar i tidigare forskningsprojekt och är ett koncept för att förena forskning, utbildning och utveckling.

Tio ungdomar i åldrarna 15-18 år har under en sommarmånad arbetat med undersökningar som bidrar till aktuell forskning om såväl möjligheter som problem i utanförskapspräglade områden. Arbetet bygger mycket på ungdomarnas egna erfarenheter och kunskaper men de får också lära sig det som behövs för att de ska kunna bidra till forskningen.

Bidraget till aktuell forskning är det första syftet med Ung i Forskning. Det andra syftet är att bidra till den utveckling och de strukturförändringar som krävs för att ungdomar inte ska behöva bli betraktade som problem utan som resurser. Detta vill Ung i Forskning bidra till genom att stärka de deltagande ungdomarna individuellt (empowerment), skapa förtroendefulla sociala relationer, förändra samhällsstrukturerna, samverka med andra satsningar och visa vad en förnyad kunskapsyn kan innebära.

Ungdomars potentialer, särskilt interkulturell kompetens

Mina samarbeten med ungdomar har stärkt mig i övertygelsen om deras potentialer. Många ungdomar i bostadsområden som präglas av utanförskap utvecklar en kompetens som kan kallas interkulturell. De lär sig förstå varandra, knäcka koderna och överskrida de kulturella gränserna. Det krävs för att de överhuvudtaget ska kunna bli kompisar med varandra. Men utvecklingen av en interkulturell kompetens bygger också på ungdomarnas erfarenheter av att passera den samhällsgräns som har uppstått i dessa områden mellan samhällets innan- och utanförskap. De passerar den varje dag.

På morgonen går de genom porten till skolan in i samhällets innanförskap. Där präglas livet av samhällets regler, normer, hierarkier, kulturer och kunskapsyn. Efter avslutad skoldag går de tillbaka ut i ett utanförskap, präglat av andra levnadssätt och sätt att se på livet. För att klara denna gränsövergång och detta liv i två världar måste barnen och ungdomarna bli bra på att tolka. En del klarar säkert inte av det, ger upp och blir frustrerade. Men sen finns det också de som utvecklar en hög kompetens. Den kompetensen sätts det dock inga betyg på och då får den dessvärre ingen

uppmärksamhet eftersom betygen har fått monopol på kunskapsmätning i skolan. Det är till stor nackdel för dessa ungdomar, eftersom de därmed går miste om viktig bekräftelse och det som brukar kallas ”empowerment”, men det är också till stor nackdel för resten av samhället eftersom denna viktiga kompetens därmed inte blir synliggjord och får bidra till samhällets utveckling.

Ung i Forskning är ett försök att ändra på detta. Genom Ung i Forskning får ungdomar vara med och bidra till forskningen men utifrån sina egna potentialer. Konceptet bygger på ett tillvaratagande av ungdomars interkulturella kompetens. Därutöver har de mycket erfarenhet och kunskap om sina bostadsområden som kan vara till gagn för forskningen.

6

Ung i Forskning – en social innovation

Ung i Forskning har anordnats under tre somrar, 2009-2011, samtliga gånger i Malmöstadsdelen Fosie och huvudsakligen finansierat av den satsning som kallas Ung i Sommar. Det innebär att ungdomarna får betalt för sitt deltagande vilket därmed betraktas som ett arbete.

2009 var Carolina Hamma projektledare med stöd av Johanna Sixtensson. 2010 ledde Vjollca Haxha projektet. 2011 har Johan Stigendal och Jill Åbrodd varit projektledare. Jag har fungerat som ett stöd i bakgrunden men också ansvarat för kopplingarna till forskningen.

Det aktuella begreppet social innovation lämpar sig alldeles utmärkt för att karakterisera Ung i Forskning, inte minst när det gäller finansieringen. Malmö Stads satsning Ung i Sommar har varje år finansierat ungdomarnas löner, men därutöver har projektet finansierats på olika sätt, bl.a. genom att ingå i flera projekt.

Under det första året ingick Ung i Forskning även i aktionsforskningsprojektet Möten & Dialoger (MoD), vilket finansierades av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Malmö Stad. Projektledaren för Ung i Forskning finansierades av MoD-projektet. Ung i Forskning ingick också i projektet Sydöstra Malmö (SÖM) Fosie¹, finansierat av den Europeiska Regionalfonden (ERUF) och SDF Fosie. SÖM Fosie finansierade bl.a. lokalerna men dessutom forskningsanknytningen, vilket även MoD-projektet bidrog till. MoD-projektet och SÖM Fosie bidrog till finansieringen även 2010 men då finansierades projektledaren av FoU Malmö-utbildning. 2011 svarade SDF Fosie och SEF Unga för finansieringen av projektledarna. Filmning av redovisning och framtagning av CD-skivor har finansierats av Centrum för Pedagogisk Inspiration (CPI).

1 ”Sydöstra Malmö (SÖM) Fosie – ett projekt för hållbar stadsutveckling”. Genomfördes 2008-2010.

Under alla somrarna har ungdomarna arbetat med beskrivningar av bostadsområden i stadsdelen Fosie. De har haft i uppgift att lyfta fram såväl problem som möjligheter. Utifrån ett forskningsperspektiv är det intressant att jämföra dessa beskrivningar med de bilder som förmedlas av massmedia. Dessa bilder har även ungdomarna fått ta ställning till och de har reagerat mycket kritiskt. Deras egna uppfattningar om sina bostadsområden är annorlunda än de bilder som massmedia vanligtvis förmedlar. Ungdomarna framhåller möjligheterna och det positiva i en helt annan utsträckning, men definierar också problemen annorlunda.

I projektet har ungdomarna använt den offentliga statistiken men också artiklar i tidningar och från nätet. Dessutom har de gjort intervjuer med personal från skolor, Arbets- och Integrationscentrum (AIC) och SÖM Fosie samt stadsdelsledning och politiker. De har reagerat ganska starkt på en del av dessa intervjupersoners uppfattningar om områdena, deras sätt att beskriva dem och hur de har pratat om människorna som bor där. Även olika platsers betydelse har undersökts av ungdomarna. Allt arbete har mynnat ut i en redovisning på projektets sista dag då projektets intressenter (kommunala förvaltningar, politiker, andra projekt, Malmö Högskola) har bjudits in och olika presentationsformer har använts (muntligt, PowerPoint, musik, bilder).

Framgång enligt fem kriterier

För ungdomarnas del har Ung i Forskning blivit en succé. Det framgår av utvärderingarna där ungdomarna överlag har satt höga betyg på projektet. Framgångarna beror till stor del på projektledarna; samtliga har fått högsta betyg av ungdomarna. Men det beror säkert också på själva konceptet och dess förhållningssätt till ungdomarna. De betraktas som resurser och deltar inte bara för att få utan också för att ge. Detta banar väg för ett starkt självförtroende, eller en subjektivering (empowerment) som vi kallade det i EU-projektet *Young people – from exclusion to inclusion*.²

Subjektivering (empowerment) är en av de fem framgångskriterier som *Young people – from exclusion to inclusion* resulterade i. För att kunna bli betraktad som framgångsrik måste en satsning stärka ungdomarnas förmåga att själva agera, tänka självständigt, välja, ta ansvar och stå upp för sina rättigheter. För det andra måste de sociala relationerna stärkas, dvs. förtroende och tillit, för det tredje krävs strukturella förändringar och för det fjärde är det nödvändigt med en samverkan mellan olika aktörer och system.

2 (2004-2006). Leddes av Malmö (SDF Fosie) och även Göteborg, Köpenhamn, Århus, Helsingfors, Gera (Tyskland), Gijon (Spanien), Tallinn, Ukmerge (Litauen), Lomza (Polen) och Strovolos (Cypern) deltog.

För det femte krävs det en förändrad kunskapssyn. Den syn som tar kunskapen för given och likställer lärande med en passiv matsmältning av förutbestämda fakta måste ersättas av en kunskapssyn som betonar ett aktivt och kreativt förhållningssätt. På denna grund ska ungdomar lära sig att lösa problem, kritisera och ta ställning. Erkännandet av informell kunskap är ett annat viktigt kännetecken på förnyelsen.

Dessa fem framgångskriterier har varit vägledande även för Ung i Forskning. De låg också till grund för den granskning som gjordes av Ung i Forskning på sommaren 2009, då Malmö besöktes av ett 20-tal deltagare från EU-projektet CoNet³ inom URBACT-programmet. Två projekt hade valts ut som deltagarna skulle granska enligt den sk peer review⁴-metoden. Det ena var Lilla Växt-
huset i Hermodsdal och det andra Ung i Forskning. Granskarna hade också i uppgift att redovisa sina resultat och så här sa de:

”We were very sure that the whole thing contributes to personal empowerment, we are also very sure that it contributes to strengthening of social relations and social cohesion in that sense. We were not so sure, because we just don’t know enough, of whether or not it really contributes long term to structural change of institutions. And: Yes we do think that it brings another view to knowledge and how to acquire knowledge.”

En kvalitetskunskapssyn

Den kunskapssyn som Ung i Forskning verkar för är den som också *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11* förespråkar. Där sägs det att ”kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra.” Med faktakunskap menas information av olika slag, vilken inte gör någon skillnad mellan yta eller djup. Det gör däremot förståelsekunskapen som har en kvalitativ karaktär. Färdighetskunskap är det som krävs för att kunna göra något medan förtrogenhetskunskap syftar på kunskapens tysta dimension och kommer till uttryck i bedömningar.

I dagens samhälle har dock en annan kunskapssyn kommit att bli dominerande. Det är en kunskapssyn som likställer kunskap med fakta och gör kunskap till en fråga om kvantifieringar och kontroll. En av dess främsta kritiker är Sven-Eric Liedman, författare till många böcker om

3 CoNet leddes av Berlin och i övrigt deltog representanter från Liverpool, Vaulx-en-Velin, Zabrze, Palermo, Sofia, Alba Iulia, projektet Social Polis, Brussels och Malmö.

4 Engelska för ”granskning av likar”, dvs sakkunnig kollegial granskning.

kunskap, nu senast *Hets! En bok om skolan*. I all enkelhet kan denna kunskapssyn kallas för kvantitetskunskapssynen. Det jag har velat att Ung i Forskning ska verka för, faktiskt också i överensstämmelse med *Lgr11*, kan då kallas kvalitetskunskapssynen. Det är en kunskapssyn som inte sätter faktakunskapen på piedestal utan uppfattar kunskapandet som icke-linjärt. Björn Johannesson skrev nyligen en intressant artikel om detta med titeln *Kunskap och jämlikhet* i nättidskriften *Skola & Samhälle*:

”I en linjär kunskapssyn tenderar vi att uppfatta det som att man börjar med fakta för att sedan via färdighet vandra vidare mot förståelse och förtrogenhet. En icke-linjär kunskapssyn uppfattar istället kunskapandet som ett ständigt samspel mellan dessa fyra F. Kunskap är inte något som kan ordnas efter en imaginär utvecklingslinje utan är av en mycket mer komplex och kaotisk natur” (Skola och Samhälle 2011).

Kvalitetskunskapssynen gör det möjligt att förstå vad ungdomarna kan bidra med. Det innebär inte att se dem som sanningsvittnen. Deras erfarenheter måste bearbetas kritiskt för att bli till kunskap. Då krävs det ett gynnsamt socialt sammanhang med förtroendefulla och subjektiverande sociala relationer. Ett sådant socialt sammanhang är vad vi har försökt skapa med Ung i Forskning.

Och framöver då?

Ung i Forskning har väckt ett allt större intresse. Projektledaren från 2010 Vjollca Haxha har anlitas vid ett flertal tillfällen för att föreläsa om projektet. Hon har under hösten 2010 och vintern 2011 hållit föreläsningar för FoU Malmö-utbildning, socionomstuderande på Hälsa & Samhälle, Malmö Högskola (som en del i deras kurs Socialt arbete med mångkulturell inriktning), Skolinspektionen i Lund samt projektledaren/samordnaren för *Jag bor i Malmö* (Ungdomssatsning i Malmö stad). Några av ungdomarna från sommaren 2010 fick presentera sina resultat för stadskontorets anställda och en av ungdomarna medverkade vid ett studiebesök i Croydon (södra London), vilket ledde till ett projektarbete där hon jämförde Lindängen och Croydon.

Men vad som ska hända framöver med Ung i Forskning vet jag inte. Det har inte bakats in i någon större plan. Hur ser Malmö Stad på ett sådant här koncept? Och Malmö Högskola? För att alla med intresse ska kunna dra lärdom och inspireras av konceptet med Ung i Forskning är det mycket glädjande att projektledarna från 2011, Johan Stigendal och Jill Åbrodd, har skrivit denna innehållsrika och inspirerande rapport. Ett stort tack till er för allt ert arbete.

Författarna är fortfarande ganska unga och det har varit till stor fördel i deras kontakter med ungdomarna. Det har också satt sin prägel på språket i deras rapport; ett språkbruk man kanske inte

förväntar sig i denna typ av text men redaktören och jag har i samförstånd valt att slå vakt om det eftersom det skapar ett särskilt liv till rapporten.

Jag vill också passa på att tacka de tidigare projektledarna Carolina Hammar från 2009 och Vjollca Haxha från 2010. Carolina lade den grund som Vjollca och därefter Johan och Jill har byggt vidare på. Så har det utvecklats; ett koncept i vardande, som nog skulle behöva bli bättre när det gäller forskningssyftet men som har kommit en bra bit på vägen.

Om det får fortsätta att utvecklas kan det bli något riktigt bra.

*Mikael Stigendal,
Professor i Sociologi
Malmö Högskola
www.mikaelstigendal.se*

Författarpresentationer

Jill Åbrodd, folkhälsovetare

Kontakten med människor ligger mig varmt om hjärtat och är något som jag vet att jag vill arbeta med. Då jag tycker ungdomar är en viktig målgrupp, är mitt intresse av att arbeta med dem stort.

Jag har under min treåriga folkhälsovetenskapliga utbildning och i arbetet med *Ung i forskning* fått en bredare bild av samhället och dess insatser, och sett hur viktigt och betydande det är för varje individ att känna sig delaktig och att ha inflytande i samhället. Att arbeta i ett projekt har varit roligt, utmanande och givande. Att arbeta så nära ungdomarna har varit lärorikt och jag känner att jag har lärt mig mycket av dem. Jag har även fått en inblick i och en bredare bild av hur det är och hur det ”fungerar” i många områden i Malmö idag. Detta är ett nytt synsätt som jag kommer att ta med mig i framtiden. När man ska arbeta med ungdomar är det viktigt att finnas där för dem, att se dem, få dem att känna att man tror och lyssnar på dem.

Jag tycker det är viktigt att arbeta förebyggande, vilket är ett tänk som jag ständigt bär med mig. Arbetet med *Ung i forskning* har gett mig otroligt mycket, men framförallt har det stärkt min bild av vad det är jag vill arbeta med. Att få möta människor med olika bakgrunder och i olika situationer, få vägleda, ge stöd och motivera på olika sätt. Att dagligen träffa nya människor, skapa kontakter, samtala och coacha är någonting som jag vill göra i mitt vardagliga arbete.

Jill Åbrodd

Johan Stigendal, lärarstuderande

Mitt namn är Johan Stigendal. Jag är 23 år gammal och har varit projektledare för ung i forskning 2011. Jag är född och uppvuxen i centrala Malmö och gick 9 års grundskola på Sorgenfriskolan i Malmö. Jag är uppväxt med mångkultur och olika sociala klasser.

Jag har gått på gymnasium, folkhögskolor och studerar nu på Malmö högskola. Jag upplevde relativt tidigt att den skolform som idag tillämpas inte var optimal för mig. Jag hoppade av gymnasiet och har således arbetat och praktiserat på en mängd olika arbetsplatser, allt från trädgårdsarbete & stolmontering i Baltiska hallen till säljare, medlemsvärvare och lärarvikarie. Jag är övertygad om att detta varit väldigt bra för mig, dels för att få arbetslivserfarenheter, men även för att träna den

sociala kompetensen som jag tror många gånger kan vara avgörande för anställningar och för en lyckad tillvaro på arbetsplatsen.

Jag fann relativt tidigt ett engagemang som ledare inom fotbollen. Jag hade spelat fotboll sedan barnsben och när jag slutade uppstod en saknad. Sedan 17 års ålder har jag därför praktiserat som fotbollstränare i olika föreningar, jag har tränat spelare i åldrarna 14 till 19 år. Detta har fått mig att komma i kontakt med många ungdomar som har en tuff social tillvaro och en skral framtidstro, ungdomar vars största glädje är just fotbollen. Detta är givetvis något som gett mig oerhört mycket. Det har bland annat gett mig insikt om att när det skapas relationer, sätts tydliga strukturer och kanske framförallt skapas miljöer och en arena där en tuff attityd inte är det mest väsentliga och det som ger högst status, då kan detta skapa ett enormt engagemang, en enorm vilja och en energi ungdomar tidigare inte vetat hur de ska kanalisera. Ett engagemang och en kraft som samhället många gånger går miste om, av olika anledningar.

Jag har blivit så fullkomligt övertygad om att det går att bygga goda relationer med ungdomar att jag ser det som något väldigt väsentligt att engagera sig för. Jag vill skapa relationer med barn och ungdomar och hjälpa dem att kanalisera och uttrycka det engagemang och den styrka de besitter – det är även en viktig anledning till varför jag sökt in på lärarutbildningen och studerar till lärare.

Johan Stigendal

Förord

Ett stort antal personer har varit till hjälp i arbetet med Ung i forskning. Först och främst vill vi tacka Mikael Stigendal och Vjollca Haxha som har varit våra handledare och gjort Ung i forskning möjligt. Ni har från dag ett varit ett otroligt stort stöd, och funnits där, stöttat och motiverat oss.

Ett stort tack vill vi även rikta till AIC Hindby (numera Jobb Malmö i Fosie) som har låtit oss vara i deras lokaler hela sommaren. Ni har tagit emot ungdomarna med glädje och både dem och vi har känt oss välkomna.

Vi vill även tacka Martin Grander och Bernt Gunnarsson från Malmö Högskola som ställt upp med föreläsningar för ungdomarna. Martin för sin föreläsning om intervjuteknik & forskningsetik, samt Bernt för sin informativa föreläsning om Malmö högskola och lärarutbildningen.

Vi vill rikta ett stort tack till Bertil Nilsson från SDF Fosie för intervjun och för det referensbibliotek han erbjöd ungdomarna.

Vi vill också tacka Chris Munsey från Centrum för pedagogisk inspiration (CPI) för dokumentationen från ungdomarnas slutpresentation och för den hjälp och det engagemang som du har gett.

Sedan vill vi tacka de personer som ställt upp för Ung i forskning och för ungdomarna genom att vara med på intervju. Utan er hade det inte varit möjligt. Tack till bland annat Fosie Fältgrupp, Lilla Växthuset, Stadsdelsförvaltningens ledningsgrupp, Gnistan, Fosie Förebyggarteam, Politiker från Socialdemokraterna, SÖM Fosie, Malmökommissionen och såklart alla boende och icke boende som varit delaktiga.

Slutligen vill vi tacka FoU Malmö-utbildning och SDF Fosie för att ni gjort denna rapport möjlig att tryckas.

Till sist vill vi tacka ungdomarna för ett gott samarbete och en rolig sommar.

Malmö den 1 februari 2012

Johan Stigendal
j.stigendal@hotmail.com

Jill Åbrodd
jillabrodd@hotmail.com

Bakgrund

Projektet

Ung i Forskning är ett projekt med syfte att förena forskning, utbildning och utveckling. Genom Ung i forskning får ungdomar vara med och bidra till forskningen utifrån sina egna potentialer.

Projektet initierades av Mikael Stigendal, professor i sociologi våren 2009 och hade 2011 anordnats tre somrar i rad. Ungdomarna som medverkar i Ung i forskning rekryteras via Ung i Sommar, vilket innebär att de får betalt för sitt deltagande och det betraktas därför som ett arbete. Ung i Sommars verksamhet vänder sig till dem som är mellan 16-19 år gamla och är folkbokförda i Malmö. Målet med Ung i Sommar är att ge ungdomar inblick i arbetslivet samt möjlighet att tjäna egna pengar. Målet är även att stärka ungdomars självkänsla och förmåga att samarbeta (Malmö Stad 2011^a).

Deltagarna

Tio ungdomar som är bosatta i stadsdelen Fosie och födda år 1995 fick möjlighet att delta i årets Ung i forskning. De har arbetat med att ta fram beskrivningar av bostadsområden i stadsdelen Fosie. Meningen var att ta tillvara på deras erfarenheter, upplevelser av och kunskaper om Fosie med de tre delområdena Augustenborg, Lindängen och Hermodsdal.

Ungdomarnas uppgift har främst varit att lyfta fram såväl problem som möjligheter och hur de uppfattar dessa problem och möjligheter för platser de känner väl. Ungdomarna har erfarenheter om Fosie dels på så sätt att de bor i stadsdelen, dels att de har gått i skola där. Deras egna uppfattningar om sina bostadsområden är annorlunda än de bilder som massmedia vanligtvis förmedlar. Arbetet ungdomarna gjort under dessa veckor har mynnat ut i en presentation på projektets sista dag, då projektets intressenter bjöds in. Förhoppningsvis kommer stadsdelen att dra nytta av det material som ungdomarna har tagit fram.

Vi tycker att det är viktigt att poängtera att samtliga tio ungdomar som arbetade i projektet hade gjort ett aktivt val för att få jobba. För att få arbeta och vara delaktig i Ung i sommar krävdes det att de självmant tidigare under året hade gjort en ansökan, hade de inte gjort det hade vi inte fått lov att anställa dem. Dessa ungdomar ville alltså arbeta. De hade ansökt om det och hade en förhoppning om att få vara med i just detta projekt.

Vi tror att ungdomar i allmänhet har ett väldigt stort engagemang och en väldig styrka, de behöver bara få hjälp med att rikta den.

Metod

Ung i forskning har för första gången anordnats två perioder under samma år. Denna rapport bygger på erfarenheterna från den första perioden.

Period 1 av Ung i forskning bestod av fyra veckor. Vi delade upp dessa veckor i fyra olika moment; introduktionsvecka, områdesbeskrivning, intervjuer och sammanställning. Under projektet arbetade ungdomarna i olika grupper för att utbyta erfarenheter, diskutera och komplettera varandra. Vi hade under veckornas gång en hel del gemensamma diskussioner om för projektet aktuella frågor samt mindre workshops. För övrigt arbetade ungdomarna självständigt i sina grupper, men hade dock alltid möjligheten att diskutera med oss handledare samt be om hjälp och råd.

Introduktionsvecka

Den första veckan kallade vi för introduktionsvecka, då den i stora drag gick ut på att vi alla skulle lära känna varandra.

Veckan startade med en presentation av projektet, *Ung i forskning*. Mikael Stigendal, som representant för forskningsinnehållet, inledde med att presentera tankar och idéer bakom projektet. Han konstaterade att ungdomarna var där för att de har en mängd erfarenheter och kunskaper om livet i Fosie och att det just är dessa erfarenheter och kunskaper som projektet vill utnyttja. Därefter presenterade vi handledare upplägget för 2011 års *Ung i forskning* då projektet inte har sett likadant ut de tidigare två åren. Avslutningsvis berättade fjolårets projektledare Vjollca Haxha om erfarenheterna från i 2010.

Efter inledningen delades ungdomarna och handledare in i grupper om två och två för att intervjua varandra efter en förberedd intervjumall. Intervjumallen bestod av frågor i personlig form, exempelvis var man bodde, vilka intressen man hade, favoriträtt, favoritämne, och så vidare. Resultatet av dessa parintervjuer presenterades därefter i storgrupp. Detta gjorde vi för att lära känna varandra. En intressant reflektion var att många ungdomar hade höga ambitioner och mål med sin framtid. Framtida drömyrken var t ex advokat och revisor.

FÖRVÄNTNINGAR

Vi tyckte det var viktigt att ta reda på vad ungdomarna hade för förväntningar på projektet. Vi lät dem därför sätta sig gruppvis för att diskutera och prata om sina förväntningar. De fick sedan skriva ner förväntningarna på Post-it lappar, med en förväntning per lapp. Vi använde oss av tre kategorier; *Kollegor*, *Handledare* och *Projekt* för att skapa struktur och tydlighet på ungdomarnas förväntningar. Därefter fick varje grupp gå fram och klistra upp sina Post-it lappar på tavlan under varje kategori samt motivera varje förväntning. Vi blev positivt överraskade då det kom upp en hel del förväntningar inom varje kategori, vilket fick oss att förstå hur engagerade och positiva ungdomarna var till projektet. Detta gjorde även att vi som handledare blev entusiastiska och såg fram emot de kommande veckorna. En anledning till att förväntningarna var så höga tror vi kan bero på att ungdomarna rekryterades till projektet tidigt och hann skaffa sig en hel del förväntningar innan projektet startade.

TRO, HOPP OCH RÅNARE

Precis som under de två tidigare årens *Ung i Forskning* fick ungdomarna titta på en dokumentärfilm, *"Tro, hopp och rånare"* av Stefan Berg. Den handlar om ungdomar i ett Malmö med stora klyftor och människor som har ett gemensamt problem men helt olika utgångspunkter och förutsättningar. För att väcka känslor och tankar hos ungdomarna tyckte vi att detta var en bra film och ett viktigt moment att ha som utgångspunkt. Filmen ledde in på tankar och funderingar som mynnade ut i en diskussion. Ungdomarna var indelade i tre grupper, vi satt med i grupperna för att provocera, agera och fungera som samtalsledare. Överlag var diskussionerna väldigt bra, då de själv kom med bra diskussionsämnen utifrån filmen och även argumenterade mot varandra.

I grupperna diskuterades det bland annat om unga rånare har att göra med utanförskap. En del av ungdomarna började således redan tidigt problematisera vad det är som gör att personrån förekommer i samhället. Grupperna diskuterade även vilken del skolan kan ha i ungdomars eventuella kriminalitet, hur ungdomars självförtroende förstörs och bryts ned av skolan och av betygssystemet, samt vad skolan gör för att bygga upp detta självförtroende. Något annat som diskuterades var ekonomiska aspekter. Vissa menade att genom pengar kommer makt och att det är viktigt att ha pengar. Genom att råna tjänar man snabba pengar utan att det krävs någon viss kompetens. Det samtalades också om vilka konsekvenser detta kan få då rån skapar agg och frustration hos rånoffren, vilket kan föda fördomar som i sin tur skapar ett än mer segregerat samhälle.

Ungdomarna tyckte att filmen var bra och några började även prata om vikten av att ha bra förebilder och att det är något som de saknar och har saknat under sina skolår. Med hjälp av denna film fick vi igång ett reflekterande som blev grunden för de kommande fyra veckornas diskussioner.

INDIVIDUELLA SAMTAL

För att skapa mer personliga relationer beslutade vi oss för att ha individuella samtal med alla. Vi anser att individuella samtal kan skapa goda förutsättningar för en behagligare miljö, för att ungdomarna ska må bra och känna sig motiverade i sitt arbete.

Vi utgick från en frågemall, satt båda två med under varje samtal och turades om att leda samtalet. Frågorna var indelade i kategorierna *Personligt*, *På jobbet* och *I gruppen*.

Under kategorin *Personligt* var frågorna mer faktainriktade, till exempel namn, bostad, familj, fritidsintressen och skola. Kategorin *På jobbet* hade frågor som ”Vad anser du vara dina styrkor som du kan bidra med”, ”Vad hoppas du arbetet ska leda till”, ”Vad är viktigt för att du ska kunna ha roligt och prestera på arbetet”, ”Vad anser du att du borde förbättra som hade varit viktigt i arbetet” etc. Under kategorin *I gruppen* hade vi frågorna ”Vad är viktigt för att du ska trivas i gruppen” samt ”Vad kan du bidra med för att skapa en bra gruppssammanhållning”.

Vi la ner mycket tid på samtalen. Några av ungdomarna var mycket öppna och talade gärna om sina styrkor, svagheter och familjen därhemma, medan andra endast höll sig till frågorna. Redan nu kunde vi till viss del bilda oss en uppfattning om varje person.

GRUPPINDELNING OCH SAMARBETSÖVNINGAR

Ungdomarna arbetade med tre områden i Fosie: Hermodsdal, Lindängen och Augustenborg, de var bestämda sedan tidigare år. Hermodsdal valdes då området är ett område med bland annat hög arbetslöshet, enbart privata hyresrätter och ung befolkning. Lindängen valdes för att man där arbetar med en ny satsning, Områdesprogrammet (Malmö Stad 2011^b) och Augustenborg valdes därför att man i området redan skapat en positiv utveckling, mycket med drivkraft från satsningen Ekostaden⁵.

Ungdomarna delades in i tre grupper som de arbetade i resterande veckor, varje grupp fick ett område. Vi lät först ungdomarna skriva ner sitt önskade område, med en motivering. Efter att

5 Ekostaden Augustenborg är en omfattande satsning för att göra Augustenborg till ett mer socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart bostadsområde. Mer om Eko-staden finns att läsa på www.malmo.se.

ha läst och tillsammans gått igenom dessa underlag satte vi ihop grupperna efter ungdomarnas önskemål och vår egen intuition. Vi kände oss nöjda med grupperna, men efter att ha presenterat grupperna för ungdomarna fick vi göra våra första ändringar. Någon ville gärna vara med någon de kände, en annan ville inte ha det tilldelade området osv.

Vi genomförde olika samarbetsövningar med ungdomarna för att de skulle lära känna varandra ytterligare och få ett bra arbetsklimat i sina nya områdesgrupper. Övningarna bestod bland annat av lekar och en quiz om Fosie. Ungdomarna tyckte att aktiviteterna var roliga, de fick lära känna varandra och oss bättre. Det blev en lyckad övning som skapade gott samarbete och fick hela gänget på bra humör.

MEDIEUPPGIFT

Ungdomarnas första uppgift gick ut på att ta reda på hur media framställer Fosie och det som händer i områdena där. De skulle undersöka på vilket sätt media vinklar området och hur det positiva respektive negativa lyfts fram i artiklar. Ungdomarna tittade på internet och i tidningar samt gick ut och pratade med icke-boende⁶ och boende i områdena för att höra om deras syn. De undersökte hur media påverkar allmänheten och om bilden som media förmedlar stämmer överens med den bild som de boende har av sitt eget område. Medieuppgiften var viktig, både som en lärandeprocess och en introduktion inför kommande huvuduppgift.

Ungdomarna formulerade först frågeställningar, därefter strukturerade de upp metod och arbetsgång. Entusiasmen lyste gång på gång igenom, inte minst då vissa kom tillbaka ledsna och besvikna för att en mängd människor inte velat stanna för en intervju.

Ungdomarna fick avsluta uppgiften med en liten presentation om hur de gått till väga samt vad de kommit fram till. Några av ungdomarna skickade även runt artiklar på positiva och negativa nyheter som de hade skrivit ut från internet för att visa skillnaden mellan dessa. De visade att de negativa nyheterna var större och hade större rubriker, och fanns gärna på första sidan, medan de positiva nyheterna var mindre och inte lika långt fram i tidningen.

Efter ungdomarnas presentationer hade vi en gemensam diskussion om media och dess vinkling av områdena. Vissa av ungdomarna tyckte gärna till och diskuterade, andra framstod fortfarande som blyga och ville inte prata så mycket och diskutera inför alla i storgrupp.

⁶ Med icke-boende syftar vi på de människor som bor utanför angivet område.

Områdesbeskrivning

Den andra veckan kallar vi för områdesbeskrivning, då det var tid för oss att introducera den huvudsakliga uppgiften för projektet, områdesbeskrivningarna. Uppgiften gick ut på att ungdomarna skulle göra egna beskrivningar av området de fått tilldelat med hjälp av fältarbete, observationer och egna erfarenheter.

Fältarbetet innebar att de gav sig ut i områdena och intervjuade bland annat boende samt arbetande människor i och utanför området. Momentet var ganska fritt och vi såg det som en första prövning för ungdomarna då de fick prova på att intervjua människor utan att ha fått någon introduktion, detta för att de skulle ha något att relatera till under föreläsningen om intervjuteknik som ägde rum vecka tre. Ungdomarna fick även observera på plats, vilket innebar att de satt på en bestämd plats i sitt område och studerade vad som hände där. När ungdomarna var ute i området och studerade tittade de även på hur det såg ut, vem som rörde sig där samt hur människorna bemötte varandra.

Vi lät även ungdomarna ta del av Malmö Stads områdesfakta (Malmö Stad 2011^c), bland annat för att de skulle få en överblick över området, och kunna jämföra sitt område med andra områden både inom och utanför Fosie. Områdesfakta består av statistik, bland annat om bostäder, arbetslöshet, inkomster, försörjningsstöd, hushåll, åldersfördelning, utländsk bakgrund etc. Vi bad ungdomarna fundera över om områdesfakta ger en rättvisande bild av området. Vi pratade mycket med dem om hur viktigt det är att vara kritisk till all statistik och källor samt att de måste kolla årtal och liknande noga.

PROBLEM OCH MÖJLIGHETER

Ungdomarna arbetade, som tidigare nämnts, med beskrivningar av bostadsområdena Augustenborg, Hermodsdal och Lindängen i stadsdelen Fosie. Fokus i områdesbeskrivningen var att lyfta fram problem och möjligheter, men inte de synbara problemen såsom att det begås många rån eller att kriminaliteten i området är hög. Det huvudsakliga var att identifiera den djupliggande problematiken, de bakomliggande orsakerna till de synbara problemen. De skulle visa hur man kunde förbättra området, men även stärka det som redan var positivt.

Ungdomarna fick jämföra sin egen bild av området med massmedias, de var väldigt kritiska mot media. Deras egna uppfattningar om sina bostadsområden och områdena i Fosie var annorlunda än de bilder som massmedia ofta förmedlar.

RUNDVANDRING

För att skapa bättre sammanhållning i hela gruppen, få se platser i området och ett visuellt helhetsperspektiv hade vi en rundvandring i de tre utvalda områdena tillsammans med ungdomarna. Varje grupp skulle på vägen berätta om och visa det område som de hade fått sig tilldelat. De stannade även vid platser som var speciella för dem och berättade varför platsen var bra eller dålig och vem som brukade vara där. Vi trodde inte att denna vandring skulle ta så lång tid, men med väldigt energiska ungdomar som ville visa upp allt i sitt område tog det längre tid än väntat. Ungdomarna tyckte det var kul att få visa upp sina hemtrakter och berätta vad de kände till. Det märktes att många av dem kände sig stolta över att bo i Fosie.

21

Intervjuer

Den tredje veckan kallade vi för intervjuvecka, ungdomarna började med organiserade intervjuer. Vi hade bokat in intervjuer till dem som de skulle genomföra, och vi var noga med att de var väl förberedda med bra intervjufrågor etc.

Vi hade bjudit in Martin Grander, utredare från Malmö högskola, för att föreläsa om intervju-teknik. Detta var ett viktigt moment innan ungdomarna skulle ut på fältet och genomföra egna organiserade intervjuer, till skillnad från de spontana som gjordes i vecka två. De fick kunskap om vad som är viktigt att tänka på både innan och under en intervju. Innehållet i föreläsningen var anpassat till våra ungdomar och projektet på ett bra och lättbegripligt sätt, och vi kände att de fick en bra grund att stå på. Ungdomarna hade, som vi tidigare nämnt, varit ute på fältet redan under vecka två och genomfört egna intervjuer med boende och icke-boende. Dessa intervjuer var dock mer fria, då vi såg det som en lärandeprocess för ungdomarna att först få genomföra egna intervjuer, sedan få en föreläsning om hur de ska gå till väga, vad de ska tänka på samt vad som är viktigt, för att slutligen genomföra organiserade intervjuer.

Nedan följer en sammanställning av intervjuerna. Några genomfördes av endast en grupp/område (HD, LÄ, AGB). Resterande var antingen alla tio ungdomar med på eller en representant från varje grupp/område. Totalt genomfördes sex gemensamma intervjuer varav tre var fokusgruppsintervjuer, inbokade av oss handledare. Resterande intervjuerpersoner/organisationer tog ungdomarna kontakt med själv.

Tabell 1. Ungdomarnas genomförda intervjuer

Vecka 1	Vecka 2	Vecka 3	Vecka 4
Introduktionsvecka	Områdesbeskrivning	Intervjuer med representanter för olika aktörer	Sammanställning
Boende och icke-boende	Boende och icke-boende	Stadsdelsförvaltningens ledningsgrupp (fokusgruppsintervju)	Malmökommissionen (samordnare)
	Fosie Fältgrupp (fokusgruppsintervjun)	Gnistan (AGB)	
	Polisen (HD)	Fosie Förebyggarteam	
	Polisen (AGB)	Politiker från Socialdemokraterna	
	Lilla Växthuset (HD)	SÖM- Fosie (fokusgruppsintervju)	
	BK Olympic (LÄ)	MKB:s bo-social-handläggare (AGB)	
	Bibliotekarie på Lindängens bibliotek (LÄ)	Arbetande (LÄ)	
	Sektionschef, Vård och Omsorg (LÄ)		

BESÖK PÅ MALMÖ HÖGSKOLA

Vi var på besök på Malmö Högskola, Orkanen, där vi träffade Bernt Gunnarsson, enhetschef på institutionen för individ och samhälle inom fakulteten för lärande och samhälle. Bernt berättade för ungdomarna om Malmö Högskola, om hur skolan var uppbyggd, vilka program de hade, statistik över studenter m.m. Därefter gick vi en rundvandring på Orkanens bibliotek. I en kort utvärdering som gjordes efter besöket framgick det att många tyckte det var intressant och fint på Orkanen och att de flesta blev mer sugna på att plugga vidare efter gymnasiet.

GENOMFÖRANDE

Intervjuerna som deltagarna i Ung i forskning bokade in på egen hand var specifikt utvalda av dem själva och inom deras ”eget” område.

De intervjuade bland annat en representant för Lilla Växthuset i Hermodsdal som är en mötesplats för äldre ungdomar, en representant för Gnistan i Augustenborg som är en mötesplats för yngre barn, en fastighetsägarrepresentant från MKB och en polis verksam i Fosie stadsdel. Deltagarna intervjuade även boende i och utanför området. Efter några av intervjuerna reagerade de på de åsikter vissa av intervjupersonerna hade om områdena och sättet de pratade om människorna som bor där. (Samtliga dessa intervjuade personer var dock civila personer i och utanför områdena.)

De intervjuer vi projektledare hade bokat var gemensamma för alla grupper. Bland annat fick deltagarna möjlighet att träffa den tidigare projektledaren för SÖM Fosie, en representant från Fosie förebyggarteam, en projektsekreterare på Lindängens områdesprogram, Malmökommissionens kommunikatör, representanter från Fosie fältgrupp, en politiker från Socialdemokraterna samt tre ledamöter från stadsdelsförvaltningens ledningsgrupp bestående av stadsdelschefen, barn- och ungdomschefen samt informationschefen (se tabell för att få en överblick).

Varje intervju innebar noggranna förberedelser som deltagarna la ner mycket tid på. Först fick de läsa på och lära sig om aktören de skulle intervjua. Därefter fick de formulera relevanta frågeställningar som vi läste igenom för att därefter diskutera dem med gruppmedlemmarna. Det var kul och intressant att ta del av tankar kring frågorna och hur de kommit fram till just dessa frågor. Vi ansåg också intervjuerna så pass viktiga att vi gärna ville kontrollera frågorna, till exempel så att de hade anknytning till projektets syfte, problem och möjligheter (ungdomarnas specifika frågeställningar till redovisningen).

Vi prövade olika upplägg på intervjuerna innan vi kom fram till det vi ansåg vara det bästa sättet. Till en början lät vi ungdomarna anteckna åt varandra så att intervjuaren slapp skriva egna anteckningar, och koncentrera sig på intervjun istället. Detta visade sig inte fungera som vi tänkt då ungdomarna inte tog ansvar för varandras anteckningar och anteckningarna försvann och glömdes kvar. Vi beslöt då att man inom varje grupp skulle ha olika roller under varje intervju. En person skulle i huvudsak ställa frågorna, en skulle anteckna och en skulle observera. Observatören skulle observera hela intervjun, exempelvis stämningen, kroppsspråk, om alla intervjupersoner svarade på frågorna – om inte, hur var deras ansiktsuttryck, såg det ut som om de höll med?

Självfallet kunde de som inte hade rollen att ställa frågor hoppa in och ställa en följdfråga om de kom på någon. Gruppmedlemmarna skiftade roller under de olika intervjuerna, då vi tyckte det

var viktigt att de fick möjlighet att prova alla roller. Det visade sig dock efter ett tag att ungdomarna tyckte det var svårt att i efterhand komma ihåg exakt vad intervjupersonen menat eller sagt när de läste sina anteckningar från intervjun. Vi beslöt då tillsammans att det bästa var om de spelade in intervjuerna med diktafon, och så fick det bli.

Innan de första organiserade intervjuerna hade vi ett litet rollspel med ungdomarna där de fick chans att öva. Efter intervjuerna berättade de om hur det hade gått, både för oss och för de andra som inte varit med. Detta tyckte vi var viktigt för att ge varandra eventuella tips och råd inför kommande intervjuer. Till de intervjuer som en representant från varje grupp skulle delta i satte de sig tillsammans för att gå igenom de redan framtagna frågorna från varje grupp, så att de inte ställde likadana frågor, samt för att bestämma tillvägagångssättet.

När intervjun genomförts lyssnade de som genomfört intervjun och vi igenom den. Några av ungdomarna var riktigt duktiga på att ställa följdfrågor och vi uppfattade det som att många av intervjuerna mynnade ut i en diskussion. Även gruppledammarna satte sig gemensamt och lyssnade på inspelningen, för att sedan transkribera och starta en gemensam diskussion som i sin tur skulle kunna leda till en bra analys. Ungdomarna sammanfattade slutligen intervjuerna och drog egna slutsatser kopplat till vad som kan vara problemen och möjligheterna i deras respektive områden.

Sammanställning och analys av resultat

Den fjärde och sista veckan användes för sammanställning. Den bestod till största delen av att ungdomarna sammanställde och strukturerade upp allt sitt material och sina analyser. Vi delade ut en redovisningsmall som hjälp inför upplägget av redovisningen. Denna var de dock inte tvungna att följa utan den fanns till som stöd. Ungdomarna förberedde även sin slutpresentation genom att skriva manus, göra PowerPoint-presentation samt jämföra intervjuresultat inom gruppen. Fokus låg på att få alla deltagare till att få ner sitt tyckande, sina åsikter och erfarenheter på papper. I början av projektet hade vi svårigheter med att få dem att vidareutveckla idéer och komma med egna förslag och ”lösningar” men detta utvecklades mycket under veckornas gång.

I början av sista veckan fick deltagarna göra en testredovisning. Vi hade bjudit in Mikael Stigendal för att få hans synpunkter och reflektioner inför det fortsatta arbetet med presentationerna. Ungdomarna fick på så sätt också träna sig på att redovisa inför någon annan än oss.

Dagen före slutpresentationen genomfördes ytterligare en testredovisning, men endast för oss. Alla fick feedback och fortsatte därefter arbetet. Vi lät sedan ungdomarna redovisa för oss en sista gång så att de skulle känna sig bekväma med sin presentation och med sitt manus. Vår tanke var att

inte ge en enda grupp negativ kritik efter den sista testpresentationen utan enbart positiv, detta för att stärka dem inför den avslutande slutpresentationen inför publik.

SLUTPRESENTATION

Efter fyra veckors intensivt arbete var det tid för slutpresentation. Deltagarna presenterade efter egen regi sina undersökningar, analyser samt erfarenheter och åsikter med hjälp av PowerPointpresentationer. De hade bjudit in en del av de personer de intervjuat, bl.a. Fosie fältgrupp, Förebyggarteamet, Fosies stadsdelschef och Malmökommissionen. Vi handledare hade bjudit in personer som på något sätt varit involverade i projektet. Det skickades också ut ett pressmeddelande som resulterade i att Sveriges Radio och Skånska Dagbladet kom.

Känslorna innan slutpresentationen var många. Ungdomarna var nervösa, entusiastiska och oerhört laddade. De tyckte att det skulle bli kul och spännande att få presentera sina åsikter och erfarenheter för beslutsfattare inom stadsdelen.

Ungdomarna var nöjda med sina presentationer och så var även vi. Vi kände oss stolta över att höra dem prata om sina områden, vad de tyckte, vilka de djupliggande problemen var och om hur man både hade kunnat förbättra områdena och utnyttja det de redan har på ett bättre sätt. De fick mycket beröm efter presentationerna, några av dem blev även intervjuade av journalisterna som var där. Detta gav bekräftelse, de fick beröm inte enbart av oss. Chris Munsey, filmpedagog från CPI (Centrum för Pedagogisk Inspiration) i Malmö filmade hela presentationen.

Efter ungdomarnas presentationer fick var och en fylla i en utvärdering av projektet. Därefter avrundades de fyra veckorna med middag på en restaurang i Malmö.

Resultat

Ungdomarna som deltog i Ung i forskning 2011 har, som vi tidigare nämnt, studerat platser, genomfört intervjuer, analyserat och diskuterat. De har fått arbeta fram egna frågeställningar, metoder och arbetssätt. De har även fått göra analyser av intervjuresultaten utifrån diskussioner samt transkriberingar.

Vi ville att de skulle komma fram till den djupliggande problematiken, dvs. de bakomliggande orsakerna till den problematik som tar sig uttryck i områdena, inte att exempelvis kriminalitet och vandalism existerar. Syftet var att ta tillvara på deras potentialer med fokus på vad de hade att bidra med samt hur och vad de uppfattade som problem respektive möjligheter i de tre redan nämnda områdena.

Det ska betonas att resultatet från intervjuerna med boende och icke boende inte speglar befolkningen eftersom det inte är tillräckligt många intervjuer. Däremot har ungdomarna fått fram några boendes och icke boendes åsikter och tankar.

Nedan har vi sammanställt resultatet av arbetet och placerat in det under rubrikerna *Problem* och *Möjligheter*. Det är vi projektledare som gjort sammanställningen men utifrån deltagarnas arbete och slutpresentation.

Problem

Resultatet av ungdomarnas tankar, erfarenheter och undersökningar om den djupliggande problematiken kan delas in i; *Media, Utanförskap, Relationer, Rastlöshet, Samhället, Information* och *Ekonomi*. Denna indelning har vi gjort utifrån deras presentationer och material men även utifrån de diskussioner som vi haft tillsammans med dem under arbetets gång.

MEDIA

De deltagande ungdomarna i Ung i forskning 2011 menar att massmedia utgör en problematik för områdena i Fosie. Medias vinkling anses vara orättvis och ger fel intryck, media bidrar till spridning av felaktiga rykten, överdriver allt som händer i områdena och förmedlar en felaktig bild. Trots det så påverkas allmänheten av de negativa artiklarna och rubrikerna som leder till fördomar och åsikter om både områdena och om människorna som bor där.

UTANFÖRSKAP

Deltagarna i Ung i forskning 2011 har kommit fram till att utanförskap är en stor bakomliggande orsak till kriminaliteten i områdena Hermodsdal och Lindängen. När de pratar om utanförskap i områdena pratar de om människornas känsla av hopplöshet, dåligt självförtroende, dåliga språkkunskaper i svenska och svåra arbetssituationer.

Arbetslösheten är hög i Hermodsdal och Lindängen och deltagarna anser att många där känner sig frustrerade av att gång på gång bli nekade arbete. De flesta av dem vill inte vara beroende av socialbidrag och skäms över att vara det, men de har inget val. Många av invandrarna har utbildning från sina hemländer, utbildningar som tyvärr är utan värde i Sverige där de tvingas arbeta som städare och taxichaufförer istället.

Ekonomi i dessa områden är dålig och människorna blir lidande då de inte kan åka på semester, inte köpa kläder eller lägga ut pengar på sina och sina barns hobbyer. Deltagarna i Ung i forskning menar att föräldrarnas dåliga ekonomi går ut över barnen på så vis att de inte kan unna sig saker, köpa kläder, eller hitta på roliga saker med sina kompisar. Detta resulterar i att en del barn- och ungdomar börjar stjäla och råna folk. Deltagarna hävdar också att utanförskap kan leda till att individen vill ha uppmärksamhet och bli sedd. Får man inte den uppmärksamheten man behöver söker man den på annat sätt, kanske genom att göra något kriminellt.

Deltagarna menar att känslan av utanförskap kan skapas i skolan eller hemmet. Att känna att man inte passar in i skolan, bland kompisar eller i samhället gör att man känner sig utanför. Att föräldrarna inte har råd att lägga pengar på ungdomarnas intressen resulterar också i att de blir rastlösa. Detta kan bidra till att några dras in i kriminella sammanhang.

Det är lätt att föräldrar känner stor hopplöshet och frustration. De känner att de inte har kontroll över sina barn, de har inget arbete och inga pengar.

INFORMATION

Deltagarna i Ung i forskning anser att många människor i områdena känner sig utanför samhället på grund av att de inte pratar eller förstår så bra svenska. De vet t. ex att information skickas ut till de boende, men den är endast på svenska. Informationen som skickas ut, från skolan eller vanlig samhällsinformation, kan då inte tas emot av dem som behöver den som mest. Att informera medborgarna om samhället, arbetsmöjligheter och aktiviteter etc. är viktigt och deltagarna menar att detta hjälper till att förbättra en människas livskvalitet. Därför tycker de att flerspråkig information är något det måste satsas på då detta ger alla chans att ta del av viktig information och händelser.

Lokal information når inte heller alla områden i stadsdelen. Ungdomar i andra områden i Fosie vet t ex. inte att fritidsgården Lilla Växthuset i Hermodsdal existerar, medan många i Hermodsdal inte vet om att det finns aktiviteter i både Lindängen och Augustenborg. Detta menar deltagarna är märkligt då många vet att många ungdomar i Fosie är rastlösa. De tror också att det skapar en segregation i Fosie som ökar det utanförskap som finns, ytterligare.

RELATIONER

Relationen mellan ungdomar och poliser i områdena anses inte vara bra. Deltagarna i Ung i forskning påpekar att polisen endast kommer till områdena om någonting hänt eller om det är problem. På så sätt anses polisen vara en symbol för det utanförskap människorna känner, samt för det negativa som händer i områdena. En av deltagarna har vid något tillfälle varit med om att en polis hållit handen på pistolhölstret när den samtalat med ungdomar i området. Detta ger ett negativt intryck till de ungdomar som lätt tar till en aggressiv attityd mot polisen och känner sig hotade, och relationen mellan polis och ungdomar försämras. Deltagarna i Ung i forskning anser att polisen borde lära känna både området och ungdomarna där bättre och ibland besöka området för eventuell patrullering trots att det inte har hänt någonting, detta för att knyta kontakt med ungdomarna, något de anser är av stor vikt.

Deltagarna i Ung i forskning anser även att barn och ungdomar lider brist på förebilder. De menar att det är viktigt att växa upp med bra förebilder och någon att se upp till. Många äldre som ungdomar umgås med kanske är kriminella vilket kan dra in dem på fel väg. Även relationen mellan ungdom – förälder, lärare – förälder samt ungdom – lärare är betydelsefull och måste bli bättre. Deltagarna i Ung i forskning anser att skolan är en jätteviktig arena för barn- och ungdomar och att det är skolan och lärarna som har möjlighet att påverka de unga. Det är därför viktigt att de vuxna behandlar den unge med respekt och vice versa. Att informera och engagera föräldrar, menar deltagarna, är också en viktig del i en ung människas skolgång och utveckling. De poängterar även att en ständig kontakt är betydelsefull. Utbildning är en grundsten för ett lyckat liv och med en utbildning får man ett arbete, man har något att göra och slipper leva på socialen eller ägna sig åt kriminell verksamhet.

RASTLÖSHET

Deltagarna anser att rastlöshet bland barn- och ungdomar är ett stort problem, det finns för lite att göra. Det finns ett flertal mötesplatser men de utnyttjas inte på bästa sätt. Exempelvis finns det

ingen fritidsgård i Augustenborg för ungdomar i åldern 12 år och uppåt. När ungdomarna inte har någonting att göra kanske de vänder sig till kriminella aktiviteter. Att skapa organiserade aktiviteter såsom grillning och fotbollsturneringar tror man hade varit bra för att minska rastlösheten bland ungdomar samt för att skapa en bättre gemenskap i området. Planerad verksamhet dagligen och gärna på kvällarna hade även fått ungdomarna att sluta hänga ute på gatorna, vilket förhoppningsvis resulterat i att fler människor vågar sig ut och känner sig tryggare om kvällarna.

Möjligheter

De möjligheter som identifierats för att förbättra och stärka det redan positiva i områdena samt att bygga vidare på är; *Utbildning, Mötesplatser och verksamheter, Människorna*. Vi har gjort denna indelning utifrån deltagarnas presentationer och material men även utifrån de diskussioner som vi haft tillsammans med dem under arbetets gång. Som vi även nämnt under *Problem* så grundar sig nedanstående sammanställning på resultatet av deltagarnas arbete.

29

UTBILDNING

Deltagarna i Ung i forskning vet att utbildning är en stor och viktig del av en ung människas liv. De anser att genom utbildning kan man inte bara få arbete utan även förebygga att ungdomar faller i kriminalitet och droger. De anser dock att individen själv måste ta sitt ansvar men att det finns många saker som andra kan göra för att stötta. Bland annat menar de att mindre klasser och fler lärare skulle skapa ett bättre klimat i skolan, där även läraren får större kontroll över klassen och att relationerna i klassrummet blir bättre, båda vad gäller elev – elev och lärare – elev. De pratar även om vikten av att varje lärare måste se varje enskild individ efter dennes behov samt hur viktig den ständiga kontakten mellan lärare och förälder är. Deltagarna menar att det finns många föräldrar som inte vet någonting om vad som händer deras barn i skolan och om de är på lektionerna överhuvudtaget. Något som deltagarna också vill lyfta är hur viktigt det är att ha kuratorer på skolan som är tillgängliga. Oftast finns det endast en på varje skola, som dessutom inte har heltidstjänst. Deltagarna tycker det är viktigt att det finns vuxna tillgängliga som man kan samtala med och vända sig till. På så sätt får den unge bekräftelse av en vuxen och man menar att detta hade skapat både ett bättre klimat på skolorna och ett bättre självförtroende för de unga. Med bättre självförtroende hos de unga tror deltagarna att kriminaliteten och andra problem minskar.

MÖTESPLATSER OCH VERKSAMHETER

Det finns några verksamheter och mötesplatser i alla tre områdena: Augustenborg, Hermodsdal och Lindängen. Vissa områden borde trots detta expandera och rusta upp sina verksamheter, skaffa fler mötesplatser samt utnyttja de mötesplatser de redan har på ett bättre sätt, anser deltagarna i Ung i forskning. Några av verksamheterna vänder sig endast till de lite yngre barnen och de äldre ungdomarna har inte någonstans att vara om de inte vill lämna sitt eget område. Deltagarna anser att det är väldigt viktigt att ha organiserade mötesplatser och verksamheter så att ungdomar har någonstans att vara där de får träffa andra vuxna och andra ungdomar. De slipper då hänga ute på gatorna, blir mer kreativa och får en positiv inställning. Även fler planerade aktiviteter som drar med sig alla ungdomar tycker de hade varit bra, dock gärna fler aktiviteter som vänder sig till tjejer. Deltagarna är väldigt positiva till fältgruppen som är ute och patrullerar i områdena, de anser att den skapar en gemenskap som är viktigt. De hade dock velat se fler fältarbetare ute i områdena, men nu efter första perioden av Ung i forskning vet vi att fältgruppen ska öka från fyra personer till åtta.

Alla bostäder i Augustenborg ägs av en fastighetsägare (MKB) vilket deltagarna anser är en jättestor fördel för ett område. De har fått berättat för sig att många projekt och andra saker har kunnat startas och genomföras till stor del på grund av detta, t ex har man på Augustenborg kunnat starta nya aktiviteter och projekt som Eko-staden. Genom intervjuer har deltagarna fått fram att de boende i Augustenborg är väldigt nöjda med fastighetsägaren bl. a. därför att bostäderna är välskötta och det läggs stora resurser på fastigheterna. Genom MKB har stadsdelsförvaltningen kunnat hålla en dialog med de boende och på så sätt fått reda på vad de är nöjda med etc. Detta anser deltagarna vara mycket positivt och tycker att man borde arbeta för att få färre fastighetsbolag i de andra områdena också. De anser även att det hade varit bra om fler fastigheter hade ägts av MKB då de inte har samma vinstdriv som de privata, och kanske därför på ett bättre sätt kan se till de boendes bästa.

MÄNNISKORNA

Deltagarna anser att det finns många starka personligheter, viljor och mänskliga potentialer i områdena. Fältgruppen har t ex pratat om ungdomarna i dessa områden som ambitiösa och engagerade. Deltagarna i Ung i forskning anser att det är slöseri att dessa ungdomar endast står på torget och hänger, de borde få möjlighet att göra nyttigare saker. Malmö har en väldigt ung befolkning vilket deltagarna anser kan bidra till att hela staden kan göra framsteg, om man bara tar hand om den potential som finns och utnyttjar den bättre. Deltagarna menar att med en ung befolkning har man en motiverad och stark arbetskraft och genom att ge fler ungdomar arbete kan man lösa den största

problematiken i områdena. Deltagarna har även förslag på att skapa projekt i områdena med hjälp av ungdomarna som bor där. Det kan vara en områdestidning eller ett aktivitetsblad etc. Detta kan även vara ett sätt att skapa förebilder för de yngre barnen.

Deltagarna uppfattar det som att man i Hermodsdal har en stark vi-känsla. De har uppfattat detta efter egna erfarenheter av området samt efter intervjuer med arbetande i Hermodsdal. Människorna som bor där är stolta över sitt område och har en stark vilja att kämpa för att området ska bli bättre. Vi-känslan främjar en gemenskap som kanske kan bidra till förbättringar i området. Många människor som bor i Hermodsdal känner sig utanför samhället, men i Hermodsdal känner de sig stärkta av den gemenskap som finns. Deltagarna i Ung i forskning tror att denna vi-känsla bidrar till att människors självförtroende stärks, och kan man dra nytta av denna vi-känsla är de övertygade om att området kommer att kunna bli bättre.

Deltagarna vill även poängtera att de tycker det är bra att områdena är mångkulturella. De tror att mångkultur kan motverka rasism och utanförskap och att människor som lever i icke-mångkulturella områden har lättare för att skapa fördomar om andra nationaliteter. Med mångkultur anser deltagarna att man får erfarenheter och lärdomar av olika människor, vilket de tycker är viktigt.

Ungdomarnas reflektioner över sitt eget arbete

De deltagande ungdomarna anser att de kommit fram till många relevanta saker som de hoppas att forskare och andra ska arbeta vidare med.

Många tyckte att intervjuerna var intressanta och lärorika, dock att de sist inplanerade intervjuerna var tråkigare då de ofta fick samma svar som de fått på tidigare intervjuer. (Detta menar vi kan ses som något positivt då påståendena stärks om många säger samma sak.)

Oftast kom ungdomarna tillbaka från intervjuerna glada och angelägna om att berätta hur det hade gått. Detta uppskattade vi. Vi tyckte även att det var roligt att höra dem berätta. De pratade ofta om varandra, den ene hade gjort si och den andra gjort så, någon hade hoppat över en fråga eller kommit på en jättebra följdfråga osv. Roligt var också att höra vad de hade observerat under intervjun, hur de uppfattat dem som inte svarade på frågorna, som satt bredvid. Någon hade vid ett tillfälle lyft på ögonbrynet när den andre svarade på frågan, smånickat eller haft konstiga ansiktsuttryck. Vi fick även uppfattningen att ungdomarna till största delen höll med om vad personerna som de intervjuade sa. Dock lärde de sig att vara ganska tuffa mot intervjupersonerna.

Ungdomarna lade ner mycket tid på att formulera frågeställningar som sedan skulle ligga som grund för deras arbete. De fick även arbeta fram en metod där de skulle skriva hur de skulle gå till

väga för att kunna formulera sina frågeställningar. Dessa moment ansåg vi vara viktiga då de tydligt skulle veta vad de skulle utgå från samt för att lättare få struktur på sitt arbete.

Under projektets gång kom deltagarna med många förslag på egna idéer, metoder och arbetsätt. Ett roligt exempel var när en av grupperna ville intervjua en polis, men polisen var tyvärr mycket svåra att få tag på. En av deltagarna blev frustrerad över detta. När hans grupp var på fältet och intervjuade icke-boende såg han en polisbil och kom snabbt på att han kunde ta chansen och prata med poliserna i den. Han sprang efter bilen och stoppade den. Sen blev det en intervju. Vi skrattade när han berättade det och tyckte det var väldigt härligt att höra.

Deltagarna i Ung i forskning hade ett stort engagemang och en positiv inställning under hela projektets gång. Detta ledde till ett gott arbetsklimat, fin gemenskap och mycket glädje. Vi märkte också att var och en i grupperna hade sin roll, överlag på ett positivt sätt då alla kompletterade varandra bra. Även i storgrupp var stämningen bra, ungdomarna kom överens med varandra och vi hade alla roligt.

Vi upplevde dock att deltagarna tyckte det var jobbigt att transkribera alla intervjuer och de hade svårigheter med att förstå huvuduppgiften. Vi blev därför noga med att gå igenom uppgiften på olika sätt då alla människor har olika inlärningsstilar. Vi lade ner mer tid på att förklara både muntligt och genom att gå igenom instruktionerna på tavlan.

Utvärdering

Vi lät ungdomarna göra en utvärdering av projektet, vilket vi tycker är viktigt för möjlighet till eventuella förbättringar, slutsatser för framtida planering och för att på bästa sätt säkerställa hur resultaten ska tas tillvara.

Ungdomarnas utvärdering av Ung i forskning

Utvärderingen genomfördes sista dagen efter slutpresentationerna. Vi använde oss av en utvärderingsmall från föregående års Ung i forskning.

Utvärderingen genomfördes individuellt och anonymt av deltagarna. Den besvarades av nio av tio projektdeltagare och bestod av 22 frågor med dels färdiga svarsalternativ och dels öppna frågor där deltagarna själv kunde ge kommentarer.

FORSKNING OCH NY KUNSKAP

Deltagarna svarade på frågan om de har lärt sig mer om vad forskning är. Samtliga svarade ”ja”: fem av dem ”mycket” och fyra ”lite”. En av ungdomarna skrev att han aldrig trodde att forskning kunde se ut som deras arbete och en annan skrev:

”forskning är mer än bara intellektuella diskussioner och nerskriven fakta”.

Deltagarna svarade även på om de kommer att ha användning för det de lärt sig när de ska söka jobb i framtiden. Sex av dem svarade ”mycket”.

ANVÄNDNING AV RESULTAT

Alla deltagare i Ung i forskning 2011 tror och hoppas att Mikael Stigendal och andra forskare kommer att dra nytta av det som framkommit i projektet. Ungdomarna skrev bl. a:

”Man hoppas ju alltid, men jag tror att de kommer eftersom vi tog fram ett par användbara punkter. Det är ungdomarnas perspektiv också så man skulle kunna utnyttja det”.

”Om de har lyssnat tror jag att de kan dra nytta av våra resultat, särskilt möjligheterna. Jag tycker att alla kom med bra idéer”.

”Ja det hoppas jag. Kanske blir de inspirerade av någonting vi har sagt och gör något åt problemen och spånar vidare på möjligheterna”.

Även vi projektledare hoppas att det resultat som framkommit under dessa veckor bidrar till framtida forskning och ett bättre Fosie.

Deltagarna i Ung i forskning 2011 tror också att de som bestämmer i stadsdelen kommer att ha nytta av det som de kommit fram till i:

”Ja, de kan utgå från våra slutsatser och utveckla Malmö på ett sätt som vi ungdomar tror fungerar”.

”Ja, vi sa många bra saker som de kan förbättra i Fosie”.

Vår uppfattning är att alla deltagarna hoppas att de personer som de intervjuade, från bland annat Fosie stadsdelsförvaltning, drar nytta av deras idéer, tankar och beskrivningar.

Vi ser att deltagarna fått nya möjligheter genom sitt arbete med Ung i forskning. De har bl.a. blivit erbjudna att utgöra ”advisory board” till barn- och ungdomschefen. Detta skulle innebära att de bokar in möten där barn- och ungdomschefen presenterar idéer och diskuterar förslag med dem. Han vill att gruppen ska bestå av ungdomar som har gått på grundskolor i Fosie.

BETYDELSEN AV UNG I FORSKNING

I utvärderingen fick deltagarna även svara på frågan ”Är Ung i forskning ett viktigt projekt”?

Alla tyckte att projektet är viktigt. En deltagare skrev att projektet gör så att ungdomar känner förtroende för samhället, en annan skriver att det är viktigt att ta vara på idéer och erfarenheter.

”Projektet ger oss ungdomar en chans att bli hörda samt göra något åt de negativa sakerna i Fosie”.

”Det är jätteviktigt eftersom boende får då chans att påverka, man kanske får fram ett arbete som verkligen kommer till nytta. Men jag tycker att projektet borde bli större, det behövs i andra delar av Malmö”.

”Det har gett oss kunskaper, det har varit kul, intressant och kommer behållas som ett bra minne”.

”Att ha lärt känna nya människor, lära sig mer om forskning och haft chansen att göra sin röst hörd”.

Vi kan inte mer än att hålla med dessa kommentarer och åsikter. Ung i forskning är ett projekt som är viktigt eftersom det tar tillvara ungdomars erfarenheter och kunskaper, men även för att deltagarna blir sysselsatta och får erfarenheter som kan bli viktiga för deras framtida studier och arbetsliv. Vi har även märkt att deras självkänsla och förmåga att samarbeta har förstärkts. Vi är därför övertygade om att detta är en viktig satsning och investering för ungdomarna och stadsdelen.

Åtta av de nio deltagarna skrev att de kommer att ha användning för det de lärt sig av arbetet i Ung i forskning i sin fortsatta utbildning.

Fem av nio deltagare svarade att de har blivit mycket mer intresserade av att läsa vidare på universitet och högskola.

POSITIVT

Samtliga tyckte att det varit kul att vara med i Ung i forskning, ja rentav mycket kul, svarar fem av dem.

Samtliga svarade att Ung i forskning har motsvarat deras förväntningar och mer därtill. På frågan ”*Vilka moment tyckte du bäst om?*” blev svaren mycket olika. Några tyckte att intervjun med ledningsgruppen var mest spännande, några andra tyckte att slutpresentationen var det bästa. En av deltagarna formulerade:

”När vi redovisade kom det många VIP. Det betyder att de bryr sig”.

Många har också skrivit att de tyckte bäst om när de fick lära känna varandra och när vi hade samarbetsövningar. En kille hade även skrivit att han tyckte observationen var bäst:

”Det är intressant att kolla hur folk behandlar varandra”.

MINDRE BRA

Deltagarna fick även möjlighet att svara på vad de tycker har varit mindre bra i Ung i forskning. Många ansåg att vi hade för många intervjuer inbokade.

”Det blev lite långtråkigt när vi hade jättemånga intervjuer på en gång, det kändes ibland som lite för mycket press”.

En deltagare skrev att vissa intervjuer kunde bli en aning långtråkiga. Några tyckte att fler områden i Fosie borde vara med och inte bara tre stycken.

”Analyserna var lite stöddiga och presentationen var lite nervöst”.

”Det är tråkigt att man inte kan fortsätta jobbet”.

36

Vår tolkning av utvärderingen och dess resultat

Vi tycker det är roligt att alla ungdomarna svarade att de kommer att ha användning av det de lärt sig av projektet när de ska söka arbete i framtiden. Vi anser inte att det gäller enbart när de ska söka arbete och i arbetslivet, utan även i skolan och det vardagliga livet. Som vi även nämnt ovan har vi märkt att deltagarnas självkänsla, tro på sig själv och samarbetsförmåga har förstärks, men även deras sociala kompetens och mognad.

Vi anser även att det är viktigt att ungdomarna förväntar sig och tror att det material som de arbetat fram under projektets gång kommer att utnyttjas och tas tillvara av forskare och andra som arbetar för ett bättre Fosie. Vi tror att de på så sätt har känt sig mer motiverade och koncentrerade för att få fram något riktigt bra. Även detta tror vi kan ha bidragit till deras ökade tro på sig själv och självsäkerhet, att de faktiskt får bekräftelse på att de kan mycket och att uppsatta personer vill dra nytta av deras kunskaper. Vi har även många gånger talat om för dem att de är utvalda för att de bor i Fosie och för att de sitter på erfarenheter och kunskaper om områdena som projektet vill dra nytta av.

Vi kan förstå att deltagarna tyckte att det var för många intervjuer inbokade. Det var svårt att veta innan eftersom vi strävade efter att ha så många intervjuer som möjligt, både för att fylla dagarna och för att ge ungdomarna ett bredare perspektiv och kunskap. I planeringen visste vi inte att det skulle ta så lång tid att sammanställa och analysera varje intervju. Dock ansåg vi att varje steg i sammanställningen efter intervjun var viktig och skulle vara kvar. Vi tror också att intervjuerna har bidragit till ungdomarnas ökade sociala och interkulturella kompetens då de har fått möjligheten att träffa en mängd människor som arbetar i Fosie.

Ungdomarnas förslag på utveckling av Ung i forskning

Efter att ha läst svaren på den sista frågan i ungdomarnas utvärdering av projektet, ”*Hur kan vi göra för att förbättra Ung i forskning?*”, kan vi konstatera att ungdomarna var väldigt nöjda med projektet så som det var.

Flera ansåg att projektet borde genomföras oftare samt att vi borde implementera det i fler områden. En deltagare uttryckte ”*Fortsätt kämpa med projektet*”. En annan föreslog att vi borde tillverka tröjor så att folk ser att man kommer från ett projekt när man är ute på fältarbete. En deltagare nämnde också att fler ungdomar borde få arbeta med projektet.

Både vi och deltagarna anser att Ung i forskning är ett viktigt projekt. Vi håller med ungdomarna i deras åsikter. Det hade varit otroligt roligt om Ung i forskning hade utvecklats och blivit större. Kanske måste projektet inte enbart rikta sig till ungdomar som ansökt via Ung i sommar, utan även till arbetslösa ungdomar som exempelvis har hoppat av skolan. Eventuellt kan detta pågå kontinuerligt och inte enbart som ett projekt, och fler stadsdelar än Fosie skulle kunna arbeta på detta sätt med ungdomar.

Avslutande diskussion och slutsatser

Ur vårt arbete med Ung i Forskning och denna rapport har vi dragit ett antal slutsatser. Vi har valt att dela in dem i nedanstående rubriker.

Engagemang

Deltagarna i Ung i forskning 2011 visade redan från första veckan stort engagemang och var oerhört positiva till projektet, vilket vi anser har hållit i sig under hela perioden. Vi upplever att de tyckte det var roligt att medverka och vi kände deras glädje och upprymdhet över att de kunde bidra med något som kan leda till förändringar. De tog arbetet på stort allvar och deras erfarenheter märktes tydligt då de rörde sig i områdena. Behövde de exempelvis intervjua ett butiksbiträde kunde de enkelt ta sig till rätt plats och visste vem de skulle intervjua. Deltagarna kände personer med olika professioner som bor i deras områden, t.ex. poliser och lärare. Detta underlättade när de skulle komma i kontakt med personer att intervjua.

Gruppindelning och olika roller

Något som vi har märkt och reflekterat över är hur det i grupperna efterhand har formats tydligare roller bland deltagarna. Likt alla grupper var arbetsfördelningen ojämn. Där fanns de som arbetade mer och där fanns de som arbetade mindre. Några var så ambitiösa att de tog arbetet med hem, kanske för att de ville ha det på sitt sätt och hade svårt för att släppa in resterande gruppmedlemmar. Detta resulterade i att de mindre ambitiösa deltagarna lätt lutade sig tillbaka och förlitade sig på andra i gruppen.

Vi upplevde att några av deltagarna hade sämre självförtroende än de andra och därför var något stökigare. Vissa av dem iklädde sig andra roller, där kroppsspråket, tonläget och attityden var annorlunda. Alla klarade dock av att förändra sin roll i kontakten med oss handledare eller övriga deltagare i arbetssammanhang. Efter att ha lyssnat på de inspelade intervjuerna fick vi även där bekräftat att de kunde hantera olika roller beroende på det sammanhang och den situation de befann sig i. Många av dem var duktiga på att ta för sig och skapa kontakt med dem de mötte. Vi har även sett tendenser till att några hjälpt och stöttat sina kollegor om dessa känt sig osäkrare i exempelvis intervjusammanhang.

Vi märkte ganska tidigt att deltagarna var bra på olika saker. Några tyckte mer om att diskutera och vara ute på fältet och intervjua människor medan andra föredrog att skriva. Detta försökte vi ta hänsyn till. Samtidigt uppmuntrade vi dem också ofta till att försöka ta för sig mer, våga och prova olika saker. Det vi la ner mest vikt på var att peppa dem i arbetet, ge dem uppmuntran och feedback och få dem att förstå att deras tankar och tyckande är värdefullt.

Vi samtalade även ofta med varje grupp enskilt och hade koll på vad som gjordes och hur det gick för dem, bl. a för att ge dem en så bra handledning som möjligt men också för att försöka få en jämn arbetsfördelning. Vi försökte ha ett avslappnat sätt gentemot ungdomarna och gav dem mycket eget ansvar och frihet. Detta visade sig vara betydelsefullt och uppskattat. Vi tror även att det skapade ett ansvarstagande motivationsklimat, där glädje varit en viktig drivkraft. Såklart är det viktigt att sätta gränser och se till så att alla gör vad de ska, men viktigast tror vi är att låta deltagarna arbeta i sin takt.

I stort sett har allt arbete varit i form av grupparbete. Mestadels har deltagarna varit i sina områdesgrupper och arbetat, delat upp arbetet enskilt och disponerat det mellan varandra. Det slutliga materialet har dock alltid lämnats in gemensamt, vilket kräver förmåga att kunna samarbeta, kompromissa och ta gemensamma beslut. En stor del av de arbeten som finns i samhället kräver just dessa kompetenser.

Som i de flesta grupper har vissa lagt ner mer arbete och andra mindre. Dock har vi inte sett tecken på att de som har bra betyg och är duktiga i skolan generellt sätt är bättre på att arbeta i grupp. Ett vanligare scenario har varit att dessa ungdomar tidigt tagit en ledande roll där de tagit på sig mycket arbete. Men det är inte så att de disponerat och strukturerat upp arbetet inom gruppen och aktivt agerat för att få fram allas talan. Detta tycker vi är en intressant reflektion. Borde inte de som anses ”duktiga” ha en större kompetens i att bidra till en grupp?

Vi har också reflekterat över är att på arbetsplatsen har alla pratat svenska. Vi har inte hört någon prata något annat språk, inte ens med de kollegor som de har gemensamt modersmål med. Kanske kan det bero på att många kommer från olika kulturer och när de träffas så här, på samma arbetsplats och arbetar tillsammans, är svenskan det språk man har gemensamt. Då blir det naturligt att man väljer att prata det språket. Vi tycker det visar att alla har kunnat mötas med ett förhållnings-sätt där man är öppen och har lätt för att anpassa sig.

Frågor och intervjuer

Deltagarna har varit duktiga på att skapa och formulera frågeställningar till aktörer och intervju-personer. Det känns som om många har funderat mycket redan innan och gärna problematiserar sina frågor. Vi har försökt vara observanta på att få deras bidrag till forskningen så optimalt och legitimt som möjligt, då de flesta av deltagarna har kommit till projektet med förutfattade åsikter. För att få ett legitimt och erkänt forskningsbidrag krävs det att den/de som undersöker gör det förutsättningslöst. Problematiken kan vara att de får möjlighet att vinkla frågor till aktörer på ett sätt där de utnyttjar sina redan bestämda åsikter och försöker få intervjuaren och slutsatserna att överensstämma med dessa. Detta har vi handledare varit medvetna om och observanta på. Vi har låtit deltagarna visa oss sina förberedda frågor, för att sedan gå igenom dem gemensamt innan intervjun skulle genomföras. Detta även för att vi tyckte det var kul och intressant att höra ungdomarnas tankar kring frågorna samt hur de kom fram till att de ville ställa just dessa frågor. Detta moment har genomförts inför alla intervjuer.

De deltagande ungdomarna har inte haft några svårigheter med att gå ut på fältet och prata och intervju människor i exempelvis butiker och i parker. Överlag har de fått bra bemötanden och människorna har gärna stannat för att prata och att svara på frågor. Detta har säkert bidragit till ännu mer styrka och självsäkerhet. De har fått möjlighet att prata med ungdomar, äldre samt medelålders kvinnor och män som bor i Fosie stadsdel.

Deltagarna är själva bosatta i Fosie och har god kännedom om området och människorna som bor där. Kanske kan det vara så att de har lätt för att prata med de boende och att de boende gärna stannar och pratar med dem på grund av att de är från samma ställe, pratar samma modersmål, har mycket gemensamt etc. Då tror vi att det kan uppstå en ömsesidig förståelse vilket är ett av många kännetecken på interkulturell kompetens⁷.

Problem och möjligheter

Vi tror även att gruppdiskussioner såsom efter filmen ”Tro, hopp och rånare” har lagt grunden till att söka djupare problematik som finns i dessa områden. Om inte annat så skapade vi i alla fall ett klimat där vi legitimerade den formen av retorik. Dock var det mest fokus på problemen och inte på möjligheterna så detta var något som vi verkligen la ner mer tid på och arbetade med. Efter ungdomarnas intervju med Bertil Nilsson, tidigare projektledare för SÖM Fosie, förstod de bättre vikten

⁷ Se inledning

av möjligheter. SÖM Fosie var ett projekt som bland annat ledde uppbyggnaden av lilla Växthuset på Hermodsdal och förespråkade vikten av att hitta mötesplatser mellan ungdomar samt mellan ungdomar och vuxna etc.

Inför testredovisningen för Mikael Stigendal började ungdomarna formulera sig på sådana vis som de tror att mottagaren vill höra. Någon grupp började formulera problem som de tidigare aldrig gjort. De började formulera problem som vi tidigare pratat om som uttryck för problemen, det vill säga vandalism och våld. De tappade helt fokus på att problematisera problematiken. Vi undrar varför det blev så? Varför gjorde de så? När de tidigare varit så aktiva med att formulera problematiserad problematik, började de helt plötsligt poängtera en problematik så som allmänheten beskriver den. Detta tyckte vi var intressant att reflektera och resonera över. En anledning kan kanske vara att de har erfarenheter av att deras åsikter bagatelliseras av beslutsfattare och högre rankade personer, att det de påstår inte anses ha någon substans och att det inte är ett legitimt tyckande. Istället för att försvara sina åsikter då de eventuellt känner ett underläge (position och språkkunskaper etc.) använder de retorik som de tror att mottagaren vill höra. De slipper då en konflikt, samtidigt som de blir ”godkända”.

41

Skolan

Från förskolan används vardagligen begrepp som ”fint”, ”duktig”, ”bra” etc. I skolan bedöms ungdomarna efter ett betygssystem där allt de gör skall bedömas. En anledning till att de använder retorik som de tror att mottagaren vill höra kan vara att ungdomarna är fostrade i sammanhang där de ständigt blir bedömda. Kan detta vara för att de har behov av en positiv bedömning?

En annan reflektion som vi har gjort är att deltagarna hade svårt för att analysera och dra slutsatser utifrån egna erfarenheter och texter. Vissa hade ändå gått ut årskurs nio med toppbetyg. Kan det vara så att skolan har en repetitiv kunskapssyn, det vill säga en kunskapssyn där eleverna blir duktiga på att studera något och sedan repetera detta. Konsekvenserna blir att de får svårare för att använda sig produktivt av det de lärt sig. Kanske kan det bero på att ungdomarna inte blir tränade inom detta?

Projektet

Vi anser att projektet Ung i forskning är framgångsrikt och ökar ungdomars delaktighet i samhället. De har blivit hörda och del av ett sammanhang. Vår uppfattning är att projektet har gett ungdo-

marna väldigt stora erfarenheter. De har fått jobba, vilket vi anser i sig är nyttigt. De har dessutom fått arbeta med uppgifter som för en del säkerligen varit främmande, arbetsuppgifter som att ta kontakt med okända människor för att intervjua dem, som att sitta ner med högt ställda beslutsfattande personer och fråga ut dem om beslut de har tagit, de har fått stå upp och presentera sina egna arbeten, sina egna resonemang och åsikter framför andra människor. Detta upplever vi som att det definitivt har stärkt dem, dels deras självkänsla, men även deras tro på sin egen förmåga att klara av problem de tidigare inte ställts inför.

Vi upplevde även att gemenskapen i gruppen var stor, detta tror vi kan ha bidragit till ökad meningsfullhet i deltagarnas arbete.

42

Vi anser att det är viktigt att satsa på ungdomarna. De är inte bara framtiden utan även nuet. De har massor av värdefulla tankar, åsikter och idéer som vi tycker att man ska ta tillvara på bättre, bland annat har de mycket att säga om sitt område och sin närmiljö. Vi måste såklart satsa på att barn- och ungdomar ska växa upp i och ha en meningsfull och trygg närmiljö, men då måste vi även veta vad de anser vara meningsfullt och tryggt.

Vår huvudsakliga uppgift som handledare var inte att vi skulle lära ungdomarna, projektet skulle ta lärdom av dem. Trots detta lyckades vi ge dem nya kunskaper som vi sedan såg att de uppskattade.

Referenser

Malmö Stad (2011)^a. *Ung i Sommar*. Hämtad den 18 augusti 2011 från, <http://www.malmo.se/Medborgare/Jobb--praktik/Praktik/Ung-i-Sommar.html>

Malmö Stad (2011)^b. *Områdesprogram*. Hämtad den 21 november 2011 från, <http://www.malmo.se/omradesprogram>

Malmö Stad (2011)^c. *Områdesfakta 2008*. Hämtad den 4 november 2011 från <http://www.malmo.se/Kommun--politik/Om-oss/Statistik-om-Malmo/C-Omradesfakta-for-Malmo/Omradesfakta-2008-rev.-areal--och-biluppgifter/Fosie-08.html>

Skola och samhälle (2011). *Kunskap och jämlikhet*. Hämtad den 11 december 2011 från <http://www.skolaochsamhalle.se/lorarutbildning/bjorn-johannesson-kunskap-och-jamlikhet>

Liedman, Sven-Eric (2011) *Hets! En bok om skolan*. Falun: Albert Bonniers förlag

Stigendal, Mikael (2002) *Den gode socialvetenskaparen. Vetenskapsteori i vardande*. Lund: Studentlitteratur

Stigendal, Mikael (2006) *Young People – from Exclusion to Inclusion. Revitalising European Cities*. Malmö: www.mikaelstigendal.se

Stigendal, Mikael (red) (2011) *”Det handlar om något större” – kunskaper om ungdomars möte med sin stad. Följeforskning om New City*. Malmö: MAPIUS 7/Malmö högskolas publikationer i urbana studier

Ung i Forskning

– ungdomar som resurs för samhällsutveckling

”Ung i Forskning” är ett koncept som bygger på ett tillvaratagande av ungdomars interkulturella kompetens och har initierats av Mikael Stigendal, professor i sociologi vid Malmö högskola.

Den här boken är en rapport från Ung i forskning år 2011. Tio ungdomar i åldrarna 15-18 år arbetade under en sommarmånad för att på olika sätt bidra till aktuell forskning om möjligheter och problem i tre utanförskapspräglade områden i stadsdelen Fosie i Malmö.

Bidrag till aktuell forskning är det första syftet med Ung i Forskning. Det andra är att bidra till den utveckling och de strukturförändringar som krävs för att ungdomar ska bli betraktade som resurser.

Författarna till rapporten och tillika årets projektledare, Jill Åbrodd och Johan Stigendal, är fortfarande unga och det har varit till stor fördel i deras kontakter med ungdomarna.

”Vi anser att det är viktigt att satsa på ungdomarna. De är inte bara framtiden utan även nuet. De har massor av värdefulla tankar, åsikter och idéer som vi tycker att man ska ta tillvara på bättre, bland annat har de mycket att säga om sitt område och sin närmiljö. Vi måste såklart satsa på att barn- och ungdomar ska växa upp i och ha en meningsfull och trygg närmiljö, men då måste vi även veta vad de anser vara meningsfullt och tryggt.”

Alla deltagare i Ung i forskning 2011 tror och hoppas att Mikael Stigendal och andra kommer att dra nytta av det som framkommit i projektet:

”Om de har lyssnat tror jag att de kan dra nytta av våra resultat, särskilt möjligheterna. Jag tycker att alla kom med bra idéer.”

”Ja det hoppas jag. Kanske blir de inspirerade av någonting vi har sagt och gör något åt problemen och spånar vidare på möjligheterna.”

FoU Malmö-utbildning

Avdelning barn och ungdom

Malmö stad

www.malmo.se/fouutb